

فصل ۲ عددهای صحیح

- معرفی عددهای علامت دار

- جمع و تفیریق عددهای صحیح (۱)

- جمع و تفیریق عددهای صحیح (۲)

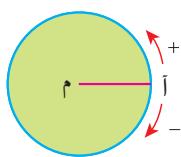
- ضرب و تقسیم عددهای صحیح

از عددهای صحیح (علامت دار) می‌توان برای بیان وضعیت سرما و گرمای هوا، همچنین

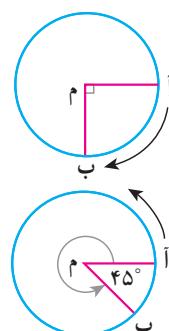
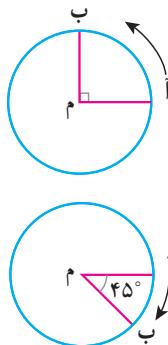
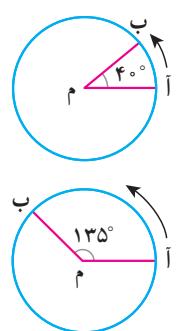
عمق و ارتفاع نسبت به سطح زمین یا سطح دریا استفاده کرد.

معرفی عده‌های علامت‌دار

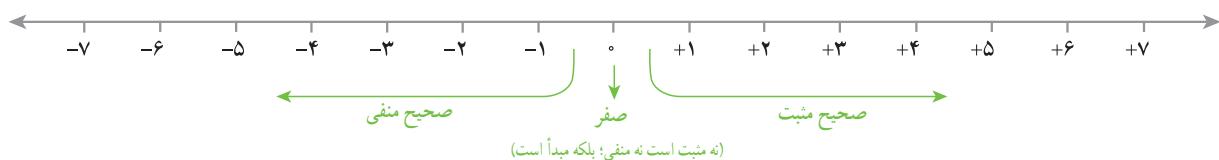
۳

۱- متحرکی از نقطه «آ» روی محیط دایره حرکت می‌کند تا به نقطه «ب» برسد و زاویه «آ م ب» را بسازد. وقتی متحرک روی نقطه «آ» است اندازه زاویه صفر است. اندازه هریک از زاویه‌های زیر را با توجه به جهت‌های مثبت و منفی مشخص شده، با یک عدد علامت‌دار نشان دهید.

۲- در سال گذشته با نمایش عده‌های صحیح روی محور آشنا شدیم و آموختیم که قرینه هر عدد منفی عددی مثبت و قرینه هر عدد مثبت عددی منفی است. قرینه صفر هم خود صفر است. برای نمایش قرینه هر عدد از نماد «-» در سمت چپ آن عدد استفاده می‌کنیم. با کمک محور، مانند نمونه، تساوی‌ها را کامل کنید.

$$(+3) = \text{قرینه} (-3)$$

$$(+5) = \text{قرینه} (-5)$$

$$(+7) = \text{قرینه} (-7)$$

$$(-4) = \text{قرینه} (+4)$$

$$(-5) = \text{قرینه} (+5)$$

$$(-8) = \text{قرینه} (+8)$$

۳- مانند نمونه و به کمک محور بالا تساوی‌ها را کامل کنید.

$$(+5) = \text{قرینه} (-5)$$

$$(+7) = \text{قرینه} (-7)$$

$$(-6) = \text{قرینه} (+6)$$

$$(-7) = \text{قرینه} (+7)$$

از تساوی‌های بالا چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

عده‌های صحیح مثبت همان عده‌های طبیعی‌اند. برای مثال می‌توان نوشت:

$$+3 = 3 \text{ و } 7 = +7$$

عده‌های صحیح، شامل عده‌های صحیح مثبت، صفر و عده‌های صحیح منفی می‌شوند.

تساوی‌ها را کامل کنید.

$$+15 = 15$$

$$+2 =$$

$$-(+1) =$$

$$-(-4) =$$

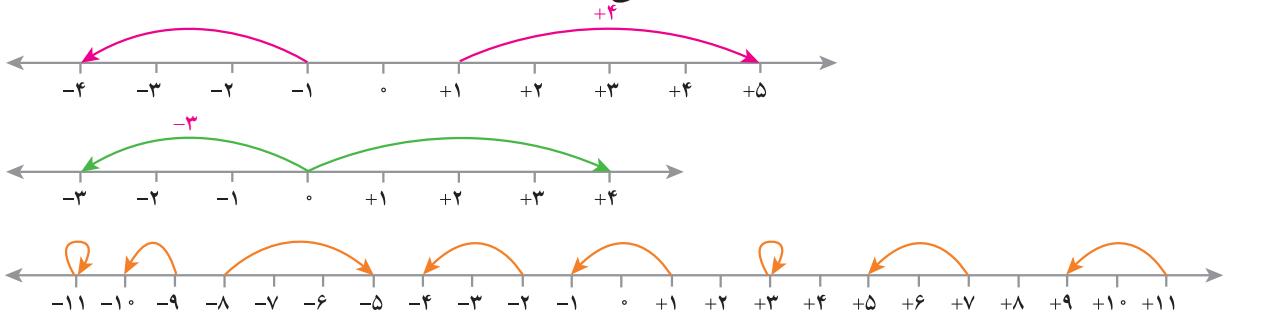
$$-(-(+)7) =$$

$$-(-1) =$$

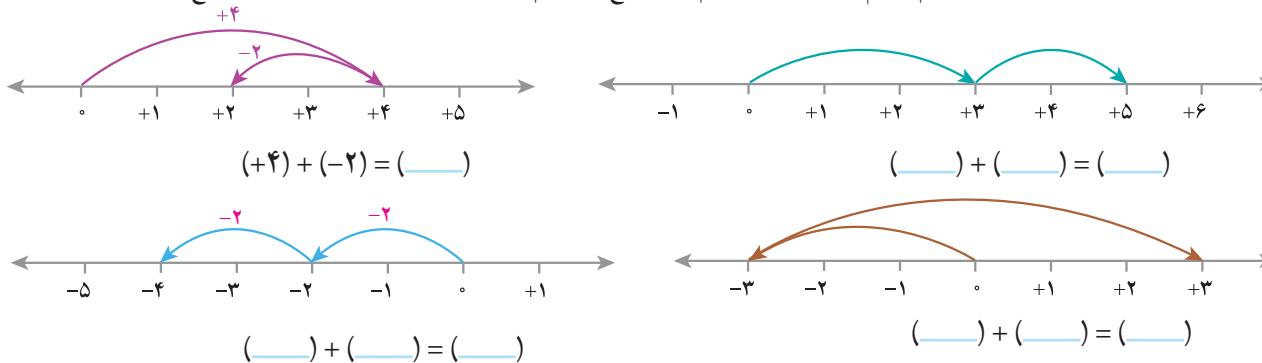
$$+(-7) = -7$$

$$+(-4) =$$

۱- مانند نمونه‌ها برای هر حرکت روی محور، یک عدد صحیح (مثبت، منفی یا صفر) بنویسید.

۲- وقتی دو حرکت پشت سرهم انجام می‌شود، می‌توانیم یک جمع بنویسیم. مانند نمونه برای هر حرکت یک جمع بنویسید.

۳- عبارت $(+2) - (+4)$ را می‌توانید به صورت تفریقی که در دوره ابتدایی می‌نوشتید، تبدیل کنید؛ یعنی: $4-2=4+(-2)$

تفریق را هم می‌توانیم به صورت جمع عددهای صحیح بنویسیم؛ مانند:

مانند نمونه‌ها تساوی‌ها را کامل کنید.

$$-7 - 4 = -7 + (-4)$$

$$8 - 5 =$$

$$-5 - (-3) = -5 + (-(-3)) =$$

$$7 - 11 =$$

$$-4 - (-5) =$$

$$-5 - 6 =$$

ابتدا تفریق‌ها را به جمع تبدیل کنید، سپس در دفتر خود برای هر جمع، یک محور رسم کنید و به کمک آن حاصل را به دست

آورید.

$$8 + (-5) =$$

$$-4 + (+7) =$$

$$-8 - (+5) =$$

$$-3 - 1 =$$

۱- جمع و تفریق‌ها را روی محور نشان دهید و حاصل را به دست آورید. ابتدا تفریق‌ها را به صورت جمع بنویسید.

$$(+2) + \circ =$$

$$\circ + (-4) =$$

$$-3 - \circ =$$

$$2 - \circ =$$

$$\circ - (-3) =$$

$$\circ + (-2) =$$

از این فعالیت چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

۲- جمع و تفریق‌ها را روی محور نشان دهید و حاصل را به دست آورید. ابتدا تفریق را به صورت جمع بنویسید.

$$(+5) + (-5) =$$

$$4 - 4 =$$

$$-3 + 3 =$$

از این فعالیت چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

۱- عددها را با هم مقایسه کنید.

$$-4 \text{ } \bigcirc \text{ } -8$$

$$-27 \text{ } \bigcirc \text{ } 1$$

$$\circ \text{ } \bigcirc \text{ } -14$$

$$-100 \text{ } \bigcirc \text{ } -1$$

$$+7 \text{ } \bigcirc \text{ } 7$$

$$+(-8) \text{ } \bigcirc \text{ } -(+8)$$

۲- مانند نمونه، گستردهٔ عددها را بنویسید و به جمع تبدیل کنید.

$$-237 = -200 - 30 - 7 = -200 + (-30) + (-7)$$

$$-1081 =$$

$$-2040 =$$

$$435 =$$

۳- عدد قبل و بعد هر یک از عددها را بنویسید.

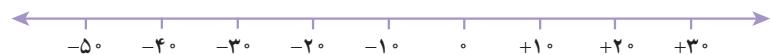
$$\text{_____} \text{ و } 431 \text{ و } \text{_____}$$

$$\text{_____} \text{ و } -5 \text{ و } \text{_____}$$

$$\text{_____} \text{ و } -171 \text{ و } \text{_____}$$

۴- عددها را به طور تقریبی روی محور نشان دهید.

$$5 \text{ و } -15 \text{ و } -27 \text{ و } -31 \text{ و } 22 \text{ و } 22$$

$$25 \text{ و } -80 \text{ و } -150 \text{ و } -225 \text{ و } +275$$

جمع و تفریق عددهای صحیح (۱)

چهارم

۱- اگر هر دایره سفید (○) نشان دهنده $+1$ و هر دایره سیاه (●) نشان دهنده -1 باشد، وقتی مانند شکل زیر آنها را روی هم و داخل یک ظرف می‌ریزیم (به عبارت دیگر باهم جمع می‌کنیم)، حاصل آن چقدر می‌شود؟ چرا؟

۲- با توجه به تعریف دایره‌های سیاه و سفید مشخص کنید هر شکل چه عددی را نشان می‌دهد؟

(۱)

(۲)

(۳)

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

برای شکل سوم یک عبارت جمع بنویسید.

۳- مانند نمونه، حاصل جمع و تفریق‌ها را با این روش پیدا کنید. فراموش نکنید که ابتدا باید تفریق را به جمع تبدیل کنید.

$$-4 - (-5) = -4 + \overbrace{(-(-5))}^{+5} = -4 + 5 = +1$$

$$-6 + 5 =$$

$$5 + (-6) =$$

$$-8 - 2 =$$

$$-4 - (+3) =$$

۴- علاوه بر این روش، پیدا کردن حاصل جمع و تفریق با محور را نیز آموخته‌اید.
اکنون با یکی از این دو روش، حاصل را به دست آورید. مانند نمونه برای هر کدام نتیجه را بنویسید.

$$(+2) + 4 =$$

$$5 + 1 =$$

$$(+3) + (+2) =$$

نتیجه: اگر هر دو عدد مثبت باشند، حاصل جمع آنها مثل جمع دو عدد طبیعی است.

$$-3 - 4 = -3 + (-4)$$

$$-4 - (+1) =$$

$$(-4) + (-2) =$$

نتیجه: اگر هر دو عدد منفی باشند،

حاصل جمع و تفریق‌ها را به دست آورید.

$$(+4) + (+6) =$$

$$(+1^\circ) + (+2^\circ) =$$

$$(+100) + 200 =$$

$$-6 + (-7) =$$

$$(-4) - (+6) =$$

$$-8 - 3 =$$

$$(-4^\circ) + (-8^\circ) =$$

$$-200 + (-400) =$$

$$(-4^\circ) - (+3^\circ) =$$

$$-8^\circ - 5^\circ =$$

$$-7^\circ - 1^\circ =$$

$$-9^\circ - 1^\circ =$$

پنجم

در هر قسمت حاصل جمع و تفریق‌ها را به هر روشی که می‌شناشید، به دست آورید و نتیجه را بنویسید.

$$(+5) + (-3) =$$

$$4 + (-2) =$$

$$-4 + (+5) =$$

$$6 - 3 =$$

$$-3 + 7 =$$

نتیجه: اگر در جمع دو عدد صحیح، یکی از دو عدد، مثبت و دیگری منفی باشد و بدون در نظر گرفتن علامت‌ها مقدار مثبت بیشتر باشد،

$$(+5) + (-8) =$$

$$4 + (-6) =$$

$$5 - (+7) =$$

$$7 - 9 =$$

نتیجه: اگر در جمع دو عدد، یکی از دو عدد، مثبت و دیگری منفی باشد و بدون در نظر گرفتن علامت‌ها مقدار عدد منفی بیشتر باشد

با توجه به نتایج بالا حاصل عبارت‌ها را به دست آورید.

$$(+5) + (-2) =$$

$$(+9) - (+7) =$$

$$-1^\circ - (-2^\circ) =$$

$$-3 + 9 =$$

$$8^\circ - 3^\circ =$$

$$-18 + 1^\circ =$$

$$(+5) + (-7) =$$

$$(+1^\circ) - (-2^\circ) =$$

$$(-8) - (-4) =$$

$$-2^\circ + 1^\circ =$$

$$-2^\circ + 1^\circ =$$

$$-4^\circ + (+1^\circ) =$$

۱- عده‌ها را از کوچک‌تر به بزرگ‌تر و از چپ به راست مرتب کنید.

۲۳ - و ۱۲ و -۳۴ و -۵ و ۰ و ۴۵ و ۰ و ۱۵ و ۰ و ۵ و ۱ و -۲

پاسخ مستله‌های زیر را در دفترتان بنویسید.
۲- طبقه‌های زیر را با صفر و طبقه‌های بالای همکف را با عده‌های مثبت و طبقه‌های زیر همکف را با عده‌های منفی

نشان می‌دهیم. حال مسئله زیر را حل کنید.

شخصی در طبقه ۵+ سوار آسانسور (آسانبر)^۱ شد. او ابتدا ۳ طبقه بالا رفت و پس از انجام کاری ۶ طبقه به پایین آمد و دوباره برای خرید چای ۲ طبقه پایین رفت و در همان طبقه هزینه‌های خرید خود را حساب کرد. سپس دوباره ۲ طبقه پایین رفت و در توقفگاه، سوار ماشین خود شد. ماشین این شخص در کدام طبقه بوده است؟

۳- هواشناسی و پیش‌بینی وضعیت هوا یکی از مشاغلی است که علاوه بر داشتن جغرافی به ریاضیات و به خصوص درس آمار و احتمال احتیاج دارد. کارشناس هواشناسی در اخبار ساعت ۹ شب اعلام کرد با ورود سامانه پرفشار، دمای هوا در شهر اردبیل در حدود ۱۰ درجه سردتر می‌شود. در انتهای خبر، دمای هوای شهرهای مختلف

توسط زیرنویس اعلام شد. دمای هوای اردبیل در حال حاضر ۳ درجه بالای صفر است. پس از ورود این سامانه دمای هوای اردبیل چند درجه خواهد شد؟

۴- دمای شهرهای کرمان، سنتنچ و یاسوج به ترتیب ۱۱ درجه بالای صفر، ۶ درجه زیر صفر و ۱۰ درجه زیر صفر است. سنتنچ چند درجه از کرمان سردتر است؟ یاسوج چند درجه از سنتنچ سردتر است؟

۵- در جای خالی، عدد مناسب بنویسید.

$$-8 + \boxed{} = -10$$

$$-10 + \boxed{} = 15$$

$$-4 + \boxed{} = -8$$

$$10 + \boxed{} = -20$$

$$10 + \boxed{} = 15$$

$$10 + \boxed{} = -5$$

$$-4 - \boxed{} = -8$$

$$-3 - \boxed{} = +5$$

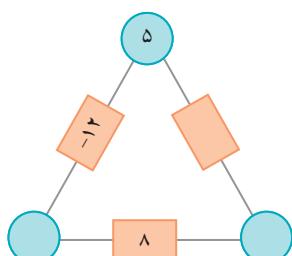
$$2 - \boxed{} = -8$$

$$4 - \boxed{} = 0$$

$$4 - \boxed{} = -8$$

$$-6 + \boxed{} = 15$$

۶- در مثلث مقابل، عدد روی هر ضلع، از مجموع عددهای دو رأس به دست می‌آید. جاهای خالی را کامل کنید.

۷- حاصل عبارت‌ها را به دست آورید.

$$10 - (-4) =$$

$$-8 - 4 =$$

$$-16 + 15 =$$

$$-14 + 20 =$$

$$-10 - (-5) =$$

$$-10 - (+5) =$$

$$10 - 6 =$$

$$10 - 20 =$$

$$-10 - (+20) =$$

$$10 - (+5) =$$

$$10 - (-5) =$$

$$-10 - (-20) =$$

جمع و تفریق عددهای صحیح (۲)

۱- مانند نمونه، جمع و تفریق دو عدد دورقمی را به جمع و تفریق عددهای یک رقمی تبدیل کنید.

د	ی
کان	دهگان
۳	۴
۲	۷

$$\begin{array}{r}
 30 + 4 \\
 - 20 + (-7) \\
 \hline
 10 + (-3) = 10 - 3 = 7
 \end{array}$$

سبس با توجه به جدول، حاصل را به یک جمع تبدیل کنید.

د	ی
کان	دهگان
۲	۷
۳	۹

د	ی
کان	دهگان
۱	۷
۲	۴

د	ی
کان	دهگان
۴	۲
۵	۱

به همین ترتیب می‌توانید جمع و تفریق چند عدد دورقمی را انجام دهید.

د	ی
کان	دهگان
۶	۷
۲	۳
۳	۱

د	ی
کان	دهگان
۴	۳
۵	۱
۳	۴

$$\begin{array}{r}
 -40 + (-3) \\
 +50 + 1 \\
 \hline
 -30 + (-4)
 \end{array}$$

۲- حاصل عبارت‌های ردیف اول سؤال ۱ را به کمک ۴ قانونی که در درس قبل تیجه گرفتید نیز پیدا کنید. روش کار را توضیح

دهید.

$$27 - 39 =$$

$$-17 - 24 =$$

$$-42 + 51 =$$

حاصل عبارت‌ها را مانند نمونه بالا انجام دهید.

د	ی
کان	دهگان
۲	۴
۴	۹

د	ی
کان	دهگان
۸	۱
۳	۵

د	ی
کان	دهگان
۴	۳
۷	۵

- ۱- در این نمونه به کمک محور و به صورت تقریبی محل جواب و علامت آن تعیین می‌شود و از روی حرکت پیکان (پیکانه)^۱ می‌توان روش محاسبه را حدس زد. با توجه به شکل، حاصل، مثبت و جواب $-58 + 7 = ?$ است.

اکنون حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورید. برای هر کدام یک محور و حرکت تقریبی رسم کنید.

$$-43 - 45 =$$

$$-81 + (-57) =$$

$$65 - 73 =$$

- ۲- حاصل هر عبارت را به کمک ماشین حساب به دست آورید و درستی پاسخ‌های خود را بررسی کنید.

برای منفی کردن عده‌ها از کلید استفاده کنید. این کلید عدد روی صفحه را قرینه می‌کند. برای وارد کردن عدد -43

دکمه‌ها را به ترتیب از چپ به راست وارد کنید.

برای رسیدن به -43 - چه راه حل دیگری دارید؟

- ۱- بدون محاسبه کردن فقط تعیین کنید که حاصل عبارت، مثبت است یا منفی.

$$-8 + 13 =$$

$$-40 - 9 =$$

$$100 - 20 =$$

$$100 + (-5) =$$

- ۲- حاصل عبارت‌ها را مانند نمونه به صورت تقریبی به دست آورید.

$$-137 + 271 \approx -100 + 300 = 200$$

$$-471 + 182 \approx$$

$$502 - 794 \approx$$

$$-471 - 211 \approx$$

- ۳- حاصل دقیق عبارت‌های بالا را با ماشین حساب به دست آورید و با پاسخ خود مقایسه کنید.

^۱- مصوب فرهنگستان به عنوان معادل Arrow , Fleche

۱- حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورید.

ص	د	ی
۱	۲	۴
۲	۳	۷

ص	د	ی
-	۱	۲
+	۲	۳

ص	د	ی
-	۳	۳
+	۲	۵

۲- یک زیردریایی 45° متر پایین‌تر از سطح دریا قرار دارد. زیردریایی دیگری 15° متر بالاتر از آن است. موقعیت زیردریایی دوم نسبت به سطح دریا را با یک عدد علامت‌دار نشان دهید.

۳- از هر روشی که می‌خواهید حاصل را به دست آورید.

$$(-7)+((-4)+(-5)) =$$

$$(-13)+((-9)+17) =$$

$$136-26^{\circ} =$$

$$(-36)+(-17) =$$

$$(-37)-(-8) =$$

$$12+15-7 =$$

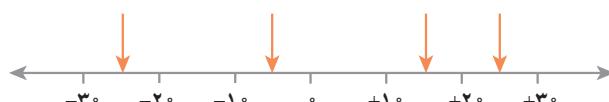
$$15-9-8 =$$

$$17-25-12 =$$

۴- ساختمانی از ۷ طبقه روی همکف و ۳ طبقه زیر همکف تشکیل شده است. احمد در طبقه -۲ است. او ابتدا ۳ طبقه بالا

رفت؛ بعد ۲ طبقه پایین آمد و از آنجا ۵ طبقه بالا رفت. احمد هم اکنون در کدام طبقه است؟

۵- نقاط مشخص شده به طور تقریبی چه عددی را نشان می‌دهند؟

۶- حاصل عبارت‌های زیر را به صورت تقریبی به دست آورید.

$$-71+59 \approx$$

$$-83-48 \approx$$

$$-41+37-82 \approx$$

$$37-71 \approx$$

حاصل هر عبارت بالا را با ماشین حساب به دست آورید و با پاسخ خود مقایسه کنید.

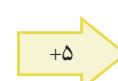
۷- جاهای خالی را کامل کنید.

-8		4
	.	
-2		5

	۳	
۶		-۷
	۴	

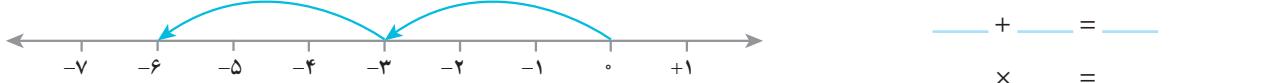
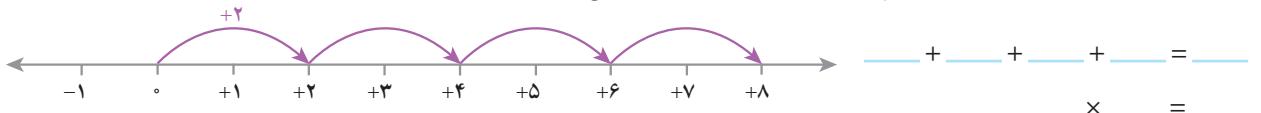
-۱۰

۵
-۸

ضرب و تقسیم عددهای صحیح

۱- به کمک محور و حرکت انجام شده روی آن، یک عبارت جمع و یک عبارت ضرب بنویسید و حاصل را بدست آورید.

۲- به الگوهای عددی زیر توجه کنید. پس از این که رابطه بین عددها را پیدا کردید، جملات زیر هر کدام را کامل کنید؛ سپس

بقیه هر الگو را بنویسید.

$4 \times (-3) = -12$
$3 \times (-3) = -9$
$2 \times (-3) = -6$
$1 \times (-3) = -3$
$\circ \times (-3) = \circ$
$-1 \times (-3) = 3$
$-2 \times (-3) = 6$
$-3 \times (-3) = 9$
$-4 \times (-3) = 12$

$4 \times 4 = 16$
$3 \times 4 = 12$
$2 \times 4 = 8$
$1 \times 4 = 4$
$\circ \times 4 = \circ$
$-1 \times 4 = -4$
$-2 \times 4 = -8$
$-3 \times 4 = -12$
$-4 \times 4 = -16$

حاصل ضرب ها اضافه می شوند.

حاصل ضرب ها کم می شوند.

۴					.	۴	۸	۱۲	۱۶
۳					.	۳	۶	۹	۱۲
۲					.	۲	۴	۶	۸
۱					.	۱	۲	۳	۴
۰					۰	۰	۰	۰	۰
-۱									
-۲									
-۳									
-۴									
×	-۴	-۳	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳	۴

با توجه به الگویی که کشف کرده اید، جدول ضرب مقابله را کامل کنید.

x	+	-
+		
-		

با توجه به فعالیت بالا جدول مقابله را کامل کنید.

$$-4 \times (-8) =$$

$$(+5) \times (-3) =$$

$$(-6) \times (-7) =$$

$$-7 \times 5 =$$

به کمک آن حاصل ضرب ها را بنویسید.

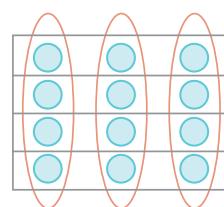
۱- در دوره دبستان برای نشان دادن ضرب و تقسیم عددها، از شکلی مانند نمونه زیر استفاده می کردید.

$$3 \times 4 = 12$$

$$12 \div 4 = 3$$

$$4 \times 3 = 12$$

$$12 \div 3 = 4$$

ضربهای زیر را ابتدا با محور نشان دهید؛ سپس تقسیم‌های متناظرشان را بنویسید.

$$(+4) \times (-3) = (-12)$$

$$(+6) \times (-2) = (-12)$$

$$(+3) \times (-5) = (-15)$$

$$(+2) \times (-4) = (-8)$$

بدون استفاده از محور برای هر یک از ضربهای فوق تقسیم دیگری بنویسید.

۲- با توجه به تقسیم‌های بالا جدول زیر را برای تقسیم دو عدد، کامل کنید و حاصل تقسیم‌ها را بدست آورید.

$\div$	+	-
+		
-		

$$(-12) \div (+2) =$$

$$(+21) \div (-3) =$$

$$(-14) \div (-7) =$$

$$(+21) \div (+7) =$$

۱- حاصل عبارت‌ها را بدست آورید.

$$(-2) \times (-4) \div (+8) =$$

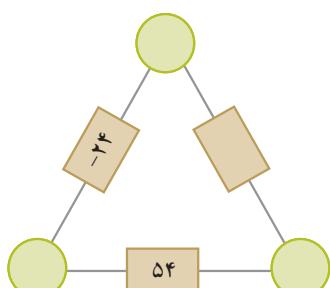
$$-4 \times (+3) \div (-2) =$$

$$(-14 \div (+7)) \times (-3) =$$

$$(28 \div (-4)) \times (+3) =$$

۲- حاصل ضرب عدهای روی رأس‌های مثلث، روی هر ضلع نوشته شده است.

جاهای خالی را کامل کنید.

۳- الگوهای عددی را کامل کنید.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad}$$

۱- جملات زیر را کامل کنید.

* اگر حاصل ضرب یک عدد طبیعی در یک عدد صحیح، منفی شود، آن عدد صحیح _____ است.

* اگر حاصل تقسیم دو عدد صحیح بر هم عدد منفی شود، یکی از آن عدهای صحیح _____ و دیگری _____ است.

* اگر ضرب دو عدد صحیح، صفر شود، حداقل یکی از آنها _____ است.

* اگر حاصل تقسیم دو عدد صحیح، مثبت باشد، ضرب آن دو عدد صحیح _____ است.

۲- بدون محاسبه مشخص کنید که حاصل عبارت، مثبت است یا منفی.

$$(-41 - 8^{\circ}) \times (-5^{\circ} + 6^{\circ}) =$$

$$(-27 + 5^{\circ}) \times (-4^{\circ} + 2^{\circ}) =$$

$$(-8^{\circ} - 4^{\circ}) \times (-4^{\circ} \div 5) =$$

$$(-8 \div 4) \times (-2 \times 3) =$$

۳- در جاهای خالی، عدد مناسب بنویسید.

$$(-20^{\circ}) \div = 2^{\circ}$$

$$-40^{\circ} \div = -8^{\circ}$$

$$(10^{\circ}) \div = -2^{\circ}$$

$$2^{\circ} \div = -4$$

$$-8 \times = 8^{\circ}$$

$$-10^{\circ} \div = 2^{\circ}$$

۴- همه عدهای صحیح ممکن را که می توانند به جای و قرار بگیرند، بنویسید.

۵- حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورید.

$$((-2) + (+3)) \times (-5) =$$

$$((+2) + (-7)) \div (-5) =$$

$$(-5 - 4) \times (-6) =$$

$$-5 \times (-4 - (-3)) =$$

۶- قطاری از مشهد به سوی تهران در حرکت است. طول مسیر 120° کیلومتر است و قطار در هر ساعت 6° کیلومتر حرکت می‌کند. شهر شاهروд را که در نیمة راه است، مبدأ مقایسه در نظر بگیرید. زمان رسیدن به شاهرود را صفر و قبل از آن را منفی و بعد از آن را مثبت در نظر بگیرید و به سؤال‌های زیر پاسخ دهید:

قطار چه ساعتی از مشهد حرکت کرده است؟

چه ساعتی به تهران می‌رسد؟

قطار در ساعت -3 - در چه فاصله‌ای از شاهرود بوده است؟

در چه ساعتی 24° کیلومتر بعد از شاهرود است؟

جدول زیر را کامل کنید.

زمان (بر حسب ساعت)	-1°	-8	-6	-4	-2	0	2°	4°	6°	8°	10°
مکان قطار نسبت به شاهروド	-600°	-48°									

مرور فصل

۲

مفاهیم و مهارت‌ها

در این فصل، اصطلاحات زیر به کار رفته‌اند. مطمئن شوید که می‌توانید با جملات خود، آنها را تعریف کنید. برای هر کدام یک مثال بزنید.

- عدد علامت‌دار
- عدد صحیح
- قرینه عدد
- گستردۀ عدد صحیح

در این فصل روش‌های اصلی زیر مطرح شده‌اند. با یک مثال هر کدام را توضیح دهید و در دفتر خود یک خلاصه درس تهیه کنید.

- قراردادی برای جهت‌های مثبت و منفی
- محور عددهای صحیح و مرتب کردن عددهای صحیح (مثبت - صفر - منفی)
- قرینه قرینه یک عدد صحیح
- تبدیل تفرقی به جمع
- جمع و تفرقی روی محور
- مقایسه و مرتب کردن عددهای صحیح
- جمع و تفرقی با دایره‌های سیاه و سفید
- تعیین علامت در ضرب و تقسیم
- جمع و تفرقی دو عدد صحیح
- ضرب و تقسیم دو عدد صحیح
- انجام عملیات عددهای صحیح به صورت ذهنی
- انجام عملیات عددهای صحیح به صورت تقریبی و با ماشین حساب
- حل مسائل مربوط به عددهای صحیح

کاربرد

کاربرد این درس را در فصل‌های بعد نیز خواهید دید. در فصل عبارت جبری، ساده کردن عبارت‌های جبری به محاسبه عددهای صحیح تبدیل می‌شود.

این درس در زندگی روزمره برای نشان دادن عددهای علامت‌دار مثل درجهٔ هوا، ارتفاع نسبت به سطح دریا و ... کاربرد دارد.

شما می‌توانید کاربردهای دیگری برای آن پیدا کنید؟

تمرین‌های ترکیبی

در صورتی که بتوانید تمرین‌های ترکیبی زیر را انجام دهید، مطمئن می‌شوید که این فصل را به خوبی آموخته‌اید.

۱- حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورید.

$$(-18 \div 2) \times (-3 - 7) + (-6) = -8 - (-4) =$$

$$-16 - (+4) = -20 + 5 = -100 + 20 - 4 =$$

۲- دمای هوا در تبریز دو درجه زیر صفر و دمای اردبیل ۳ برابر آن است. میانگین دمای این دو شهر چند درجه است؟